Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Testul 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Az érzetek megjelenése egy adott inger kategóriához és egy meghatározott apparátushoz kapcsolható, s amely rámutat az érzet sajátosságára:
a. érzelmi tonalitásra
b. időtartamra
c. erősségre
d. modalitásra

2. Mint megismerési folyamat az észlelés terméke az észlelési kép, amelynek minősége csökken, ha a tárgy:
a. csak szemlélve van
b. az egyén érdeklődésének középpontjában van
c. a tevékenység során mozgatva van
d. a tevékenység során közvetlen módon felhasználásra kerül

3. A magasabb rendű kognitív folyamatokra való átlépést a szenzoriális folyamatokról, lehetővé teszi:
a. a gondolkodás
b. az emlékezet
c. a képzet
d. a képzelet

4. A serdülő, aki kifejezi, hogy szüksége van egy számítógépre, a következő szükségletének ad hangot:
a. amelynek kielégítetlensége veszélybe sodorja a fizikai/testi jólétet
b. egy másodlagos (szerzett) szükségletnek
c. egy elsődleges (veleszületett) szükségletnek
d. egy olyan szükségletnek, melyet lehetetlen kielégíteni

5. Az egyén teljes személyiségét bevonó nagyon intenzív, stabil, tartós érzelmi átélések:
a. az érzelmek
b. a szenvedélyek
c. az érzelmi hangulatok
d. az emóciók

6. A külső vagy belső ingerek által kiváltott önkéntelen, spontán figyelemi forma az:
a. akaratlagos
b. pozitív
c. akaratlan
d. poszt-voluntáris

7. A felejtés jellemző sajátossága, hogy:
a. kizárólag a hibás információk kizárásának szükségességéből fakad
b. kizárólag egy negatív jelenség, szükséges információkat töröl
c. mind pozitív, mind negatív jellege is van
d. egy olyan jelenség, amely bizonyítéka a lelki egyensúlyhiánynak

8. A beszéd kifejező jellege megjelenik:
a. mind a hangos, mind az írott beszédben
b. csak a költői beszédben
c. a hangos beszédben, de csak a dialógus és az előadás esetében
d. a hangos beszéd minden egyes formáiban

9. A képzelet azon formája, amely kizárólag verbális elbeszélések alapján lehetővé teszi, hogy különböző helyeket, jelenségeket, történéseket mentálisan megjelenítsünk, az:
a. az álmodozás
b. az akaratlan képzelet
c. a perspektivikus álom
d. a reproduktív képzelet

10. A személyiség egyik összetevőjeként, az öröklődés egyértelműen meghatározza a:
a. készségeket
b. jellemet
c. temperamentumot
d. attitűdöket

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A.

A bal oldali oszlopban az emlékezet tulajdonságai vannak felsorolva, a jobb oldaliban pedig igaz kijelentések azzal kapcsolatosan. Írja le a vizsgalapra a helyes megfeleltetéseket a bal oszlopban lévő betűk és a jobb oldali oszlopban lévő számok között.

a. Szelektív jelleg	1. A személy által bevésett anyagon végrehajtott módosítások, és bevésett anyag adja.
b. Viszonylag hű jellege	2. Utal arra, hogy az információ rögzítése és felidézése a helyzet, idő- és térbeli sajátosságoknak megfelelően történik.
c. Helyzeti jellege	3. A bevésett, megőrzött és felidézett információk megértésére, valamint azok értelmes megszervezésére mutat rá.
d. Értelmes jelleg	4. Az információ bevésése és felidézése a személy életkorának, műveltségének, érdeklődésének függvényében történik.
	5. Arra a tényre utal, hogy az információk rögzítése és felidézése hozzávetőlegesen valósul meg, mivel befolyásolja: a memória aktív jellege, az egyén személyiségjegyei és a felejtés.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

A beszéd komplex mechanizmusának véletlenszerű károsodása gondolkodási zavarokat von maga után, és a gondolkodási folyamatok torzulása kommunikációs nehézségekben tükröződnek. A beszéd által formálódik és fejlődik a gondolkodás, ennek hiányában kezdetleges szakaszban marad.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre:

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
2. Sorolja fel az 1. pontban megemlített folyamatok egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben a gondolkodás műveleteinek egyikét szemlélteti! **4 pont**
4. Érveljen hozzávetőlegesen öt sorban a belső beszéd fontossága mellett! **4 pont**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

„(...) I Károly beszélgetései szinte teljes mértékben a katonai és politikai problémákra korlátozódtak. Szeretett egyedül maradni, sétálni az élete büszkeségét jelentő, Peleș kastély körüli erdőben. (…) I Károly távolságtartó ember volt, hideg, büszke, protokolláris, folyton arra törekedett, hogy dinasztiája presztízsét és nagyságát biztosítsa. Nem voltak barátai, sem kedvencei, sem szeretői. (…) Mindenben, amit tett aprólékos volt és pontos, arra törekedett, hogy ezt a stílust közreműködőivel is elsajátíttassa. Pontossága közismert volt, mint több románnak is adott ajándéka: az óra.

(...) Alacsony volt, de hetykén lépett, folyton emelt fővel, katonás eleven járása volt. Ezért magasnak és dominánsnak tűnt. Hangosan beszélt, mintha folyton parancsokat osztogatna (...) Károly családi élete lineáris volt, kiszámított, előre láthatatlan eseményektől mentes.

(...) I Károly kedvét lelte az uralkodásban, hatalomvágya volt, melynek mással való megosztását nem tudta elfogadni. Feleségének megtiltotta, hogy a politikába beavatkozzon, és még a trónörököst sem értesítette a napirendi ügyekről és azokról a döntésekről, melyeket meghozni készült.

(...) I Károly az „aktív monarchia" híve volt, és nem elégedett meg azzal, hogy aláírásával szavatolja a kormányok és a miniszterek határozatait, hanem kezdeményező szellemiségű volt, javaslatokkal és megoldásokkal jött, melyek kivitelezését különleges kitartással szorgalmazta. Sikerült számos akadályt és ellenállást legyőznie, de nem bátortalanodott el, célja elérése érdekében széleskörű módszerek és eszközök tárházát volt képes használni.

(...) Fellépése olyan volt miniszterei előtt, mint egy hadvezéré a katonái élén. I.G. Duca beszámol arról, hogyan zajlott 1914-ben a liberális kormány beiktatási ceremóniája. A király katonai egyenruhában jelent meg, és a miniszterek sorra elmondták az eskü szövegét, miután aláírtak és régiségük szerint felsorakozva foglaltak helyet."

(Ioan Scurtu, Portrete în paralel: Carol I – Ferdinand, Revista Historia, Anul VII, Nr. 66, iunie 2007)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

A. Nevezze meg C.G. Jung elmélete alapján I. Károly király temperamentumának típusát! Igazolja válaszát a szövegből vett két gondolattal/ kijelentéssel! **6 pont**
B. Úgy gondolja, hogy I. Károly király erős személy volt? Írjon ki egy érvet a szövegből, amivel az adott válaszát igazolja! **4 pont**
C. A szöveg szerint I. Károly király kitartó személy volt. A szövegre utalva említsen meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja! **6 pont**
D. Hozzávetőleg fél oldalas terjedelemben mutassa be G.W. Allport elmélete alapján I. Károly király jellemét, kiemelve a jellemének egy kardinális és két alaptulajdonságát! **10 pont**
E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja azt a kijelentést, hogy *a temperamentum a személyiség elsajátított, szerzett összetevője*. **4 pont**